

ДОМІНАНТИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Стаття присвячена дослідженню теоретичних засад функціонування системи соціального захисту населення та визначенню місця фінансового забезпечення у системі соціального захисту населення. Визначено проблемні питання та протиріччя у фінансовому забезпеченні системи соціального захисту населення за її підсистемами (соціального забезпечення, соціального страхування, соціальної допомоги). Доведено необхідність проведення реформування системи фінансового забезпечення соціального захисту населення. Запропоновано домінанти реформування системи фінансового забезпечення соціального захисту населення. Доведено, що класифікація соціальних ризиків, які повинна фінансувати держава та ризиків, які компенсуються за принципом самозахисту населенням, а також визначення джерел фінансового забезпечення за підсистемами системи соціального захисту населення повинні виступати головною ідеєю реформування системи фінансового забезпечення соціального захисту населення.

Ключові слова: соціальний ризик, соціально-економічний ризик, соціальний захист населення, система соціального захисту населення, система фінансового забезпечення соціального захисту населення, підсистема соціального забезпечення, підсистема соціальної допомоги, підсистема соціального страхування.

Баранова Виктория, Великсар Татьяна

ДОМИНАНТЫ РЕФОРМИРОВАНИЯ СИСТЕМЫ ФИНАНСОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ СОЦИАЛЬНОЙ ЗАЩИТЫ НАСЕЛЕНИЯ УКРАИНЫ

Статья посвящена исследованию теоретических основ функционирования системы социальной защиты населения и определению места финансового обеспечения в системе социальной защиты населения. Определены проблемные вопросы и противоречия в финансовом обеспечении системы социальной защиты населения по ее подсистемам (социального обеспечения, социального страхования, социальной помощи). Доказана необходимость проведения реформирования системы финансового обеспечения социальной защиты населения. Предложено доминанты реформирования системы финансового обеспечения социальной защиты населения. Доказано, что классификация социальных рисков, которые должны финансироваться государством и рисков, которые компенсируются по принципу самозащиты населением, а также определение источников финансового обеспечения по подсистемам системы социальной защиты населения должны выступать главной идеей реформирования системы финансового обеспечения социальной защиты населения.

Ключевые слова: социальный риск, социально-экономический риск, социальная защита населения, система социальной защиты населения, система финансового обеспечения социальной защиты населения, подсистема социального обеспечения, подсистема социального страхования, подсистема социальной помощи, социальный риск.

Baranova Viktoria, Velyksar Tetiana

DOMINANTS OF REFORMING THE SYSTEM OF FINANCIAL SUPPORT OF SOCIAL PROTECTION OF THE POPULATION OF UKRAINE

The article is devoted to research theoretical foundations of functioning system of social protection of the population and determining

the place of financial support in the system of social protection of the population. The problem issues and contradictions in financial support of the system of social protection of the population by its subsystems (social security, social welfare, social insurance) are determined. The necessity of reforming the system of financial support of social protection of the population is proved. The domains of reforming the system of financial support of social protection of the population are proposed. It has been proved that the classification of social risks, which should finance the state and risks for the purpose of self-defense of the population, as well as determining the sources of financial support for the subsystems of the social protection system should be the main idea of reforming the financial system of social protection of the population.

Keywords: social risk, socially-economical risk, social protection of the population, system of social protection of the population, system of financial support of social protection of the population, subsystem of social security, subsystem of social welfare, subsystem of social insurance.

Постановка проблеми. Нині діюча система соціального захисту населення України характеризується гнучкістю та оперативністю прийняття рішень у системі, що обумовлено постійним розширенням соціальних ризиків. Розширення переліку соціальних ризиків, які повинна фінансувати держава потребує формування необхідного фінансового забезпечення для фінансування соціальних послуг за рахунок бюджету держави. На жаль, в умовах браку бюджетних ресурсів дії уряду направлені на вирішення проблемних питань фінансового забезпечення системи соціального захисту населення у «ручному режимі», в результаті з метою забезпечення соціального захисту військовослужбовців, учасників АТО, біженців та переселенців відбувається погіршення умов соціального захисту для матерів-одиначок, багатодітних та малозабезпечених сімей, що виступає причиною соціального невдоволення, підвищення рівня соціальної напруги у суспільстві. Реформи, що проводилися урядом у пенсійній системі направлені на «латання дір» у бюджеті соціальних фондів та не досягли своєї мети. За таких умов важливою необхідністю виступає реформування системи фінансового забезпечення соціального захисту населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з теми дослідження та виділення невирішених проблем. Питання фінансового

забезпечення системи соціального захисту населення знайшли відображення у роботах таких науковців, як Л. М. Клівіденко [1], Н. Г. Савченко [2], Т. В. Солоджук [3], М. І. Мальований [4], Л. Б. Баранник [5] та ін. Віддаючи належне науковому доробку вітчизняних вчених у реформуванні фінансового забезпечення системи соціального захисту населення необхідно зазначити, що кожен з них здійснив вагомий внесок у вирішенні питань удосконалення фінансового забезпечення соціального захисту населення за окремими його напрямками з метою покращення соціального захисту окремих цільових груп, проте, в умовах постійного розширення соціальних ризиків та зміни у соціально-економічному положенні нашої країни необхідністю виступає виділення домінант реформування системи фінансового забезпечення соціального захисту населення.

Метою статті є дослідження теоретичних засад функціонування системи соціального захисту населення, аналіз стану її фінансового забезпечення в Україні та визначення домінант реформування системи фінансового забезпечення соціального захисту населення України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Варто звернути увагу, що ефективне реформування системи соціального захисту населення України та обґрунтування домінант реформування її системи фінансового забезпечення вимагає поглибленого дослідження теоретичних засад функціонування системи соціального захисту населення.

Розвиток суспільства обумовив необхідність появи та подальшого розвитку соціального захисту населення з одиничних елементів якого поступово у економічній системі кожної країни сформувалася власна цілісна система соціального захисту населення. Рівень розвитку системи соціального захисту населення країни різняться у залежності від характеру розподільчих відносин, які функціонують у ній.

Вітчизняними вченими визначення поняття «система соціального захисту населення» надається через призму різних теоретичних підходів (інституційного, структурного, системного), що виступає причиною відмінностей складових елементів такої системи.

Д.е.н. Баранник Л.Б. при визначенні поняття «система соціального захисту населення» використовує інституційний підхід. Вона вважає, що під системою соціального захисту слід розуміти

сукупність інститутів і заходів, спрямованих на захист уразливих соціальних груп від соціальних ризиків [6, с. 11].

Науковцем Дерегою В.В. використовується системний підхід «система соціального захисту населення – це інтегрована цілісність соціального страхування, соціальної допомоги та гарантій, що орієнтована на сталий людський розвиток» [7, с. 89].

Аналіз змісту визначень за різними теоретичними підходами дає змогу зробити висновок, що найбільш повно розкриває зміст системи соціального захисту системно-інституціональний підхід, адже прихильники системного та інституціонального аналізу при визначенні системи соціального захисту населення розкривають її елементи, відносини між ними, вказують на мету соціального захисту в межах визначеного часового інтервалу та зазначають динаміку соціальних відносин у суспільстві, яка призводить до еволюційного переходу неінституціональних норм в інституціональні.

Використовуючи системно-інституціональний підхід вважаємо, що під системою соціального захисту слід розуміти сукупність суб'єктів, об'єктів, підсистеми забезпечення, які пов'язані та взаємодіють між собою з метою забезпечення умов для повноцінного існування усього без винятку населення країни в період дії соціальних ризиків.

Аналіз визначень поняття «система» з позиції системного підходу показує, що всі вони будуються за принципом «ієрархічності», тобто розглядаються як сукупність взаємозалежних підсистем і як елемент більш складної надсистеми. Таким чином, вважаємо, що у складі системи соціального захисту населення на першому нижчому рівні варто виділити три підсистеми, кожна з яких виокремлюється у окрему підсистему за певним критерієм, характеризується власними об'єктами, суб'єктами та має підсистему забезпечення, яку варто виокремити як другий нижчий рівень системи соціального захисту населення (рис. 1).

Рис. 1. Складові системи соціального захисту населення
(авторська розробка)

Система соціального захисту населення кожної країни має свою мету, завдання, принципи побудови, об'єкти, суб'єкти, механізм функціонування та систему фінансового забезпечення.

Мета, завдання, принципи побудови системи соціального захисту населення визначаються законодавством кожної країни та різняться у залежності від затвердженою у ній концепції функціонування такої системи. Суб'єктами системи соціального захисту населення виступають: держава через різноманітні її органи, підприємства (установи, організації), громадські (волонтерські організації), благодійні організації, волонтери, домогосподарство (окрема людина, багатодітна сім'я).

Система фінансового забезпечення покликана створити фінансову базу для забезпечення захисту населення як суб'єкту захисту протягом дії соціального ризику. Отже, наріжним каменем у функціонуванні системи соціального захисту населення кожної країни виступають соціальні ризики, які впливають на об'єкти цієї системи – здоров'я, працездатність та матеріальне положення. Період дії соціального захисту населення співпадає з періодом дії соціального ризику – усунення соціального ризику виступає причиною відміни соціального захисту населення.

Перелік соціальних ризиків, які дають право на соціальний захист визначений міжнародними документами: Конвенціями МОП, Європейським Кодексом соціального забезпечення, Європейській

соціальної хартії, Європейській хартії про основні соціальні права трудящих [8, с. 46-47].

Науковці, досліджуючи сутність поняття «соціальний ризик», надають також їх класифікації, використовуючи для цього різні критерії. Зокрема, Топішко Н.П. у залежності від характеру їх затвердження поділяє соціальні ризики на традиційні та нетрадиційні [9, с. 410]. Болотіна Н.Б. класифікує соціальні ризики за критерієм типовості причин їх виникнення та виділяє загальнолюдські, професійні та державно-політичні, техногенні та екологічні соціальні ризики [10, с. 51-52]. Проте, на нашу думку, поділ соціальних ризиків за запропонованими критеріями не вказує на економічну природу соціальних ризиків та не може бути використаним для удосконалення фінансового забезпечення соціального захисту населення. Беручи до уваги, об'єкти захисту (здоров'я та матеріальне положення), які піддаються впливу ризиків, вважаємо, що виходячи з економічної природи наслідків виникнення соціальних ризиків, у разі якщо вони призводять до погіршення матеріального стану особи, то такий ризик вважаємо соціально-економічним ризиком. Якщо ж вони на пряму не впливають на погіршення матеріального стану, то це соціальні ризики. Виходячи з таких позицій, пропонуємо згрупувати ризики в залежності від об'єкту захисту у дві групи (рис. 2).

Соціальні ризики, які були віднесені нами до обох груп соціальних ризиків виступають причиною виникнення захисту за трьома підсистемами у системі соціального захисту населення (соціального забезпечення, соціальної допомоги, соціального страхування).

Постійне розширення соціальних ризиків за трьома підсистемами системи соціального захисту населення вимагає формування необхідного фінансового забезпечення для їх компенсації.

Проведене дослідження показало, що в результаті подій на сході України відбулося розширення переліку соціальних ризиків, від яких держава здійснює захист, що в умовах браку бюджетних ресурсів виступає причиною скорочення рівня соціального захисту населення за підсистемами соціального забезпечення та соціальної допомоги, зокрема, зменшилася чисельність пільг за соціальною ознакою, що надавалися громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, інвалідам III групи, дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю з дитинства, ветеранам праці, особам, які мають особливі

заслуги перед Батьківщиною, героям України, героям соціалістичної праці, повним кавалерам ордену слави, дітям війни, жертвам нацистських переслідувань та запроваджено надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг, твердого палива, скрапленого газу та послуг зв'язку з урахуванням середньомісячного сукупного доходу сім'ї; скоротилися частка обов'язкового платежу при нарахуванні субсидій, що обумовлено посиленням умов їх отримання реципієнтами.

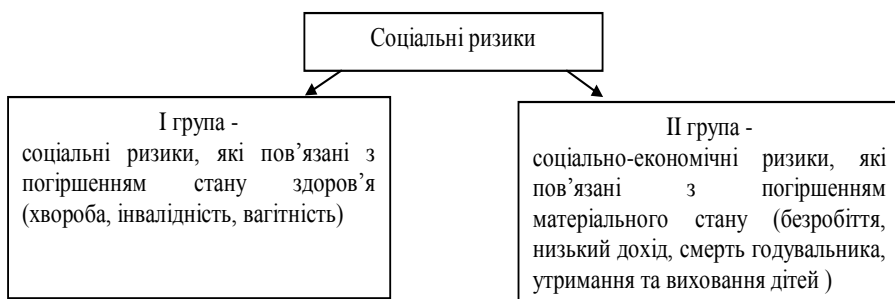

Рис. 2. Групи соціальних ризиків (авторська розробка)

Рівень достатності державної соціальної допомоги, що фінансується з державного бюджету, залишається досить низьким. Проведене дослідження показало, що з року в рік відбувалося незначне підвищення середнього розміру державної соціальної допомоги для матерів-одиначок, попри це, проведена оцінка рівня її достатності за коефіцієнтами покриття виплат, які розраховувалися, порівнюючи середню виплату допомоги з прожитковим мінімумом, що визначається кожного року у законі «Про Державний бюджет України» та з прожитковим мінімумом, що був розрахований експертами Федерації профспілок України підтверджує, що її розмір досить низький та поступово скорочується у відповідності до експертного коефіцієнту покриття виплат (рис.3).

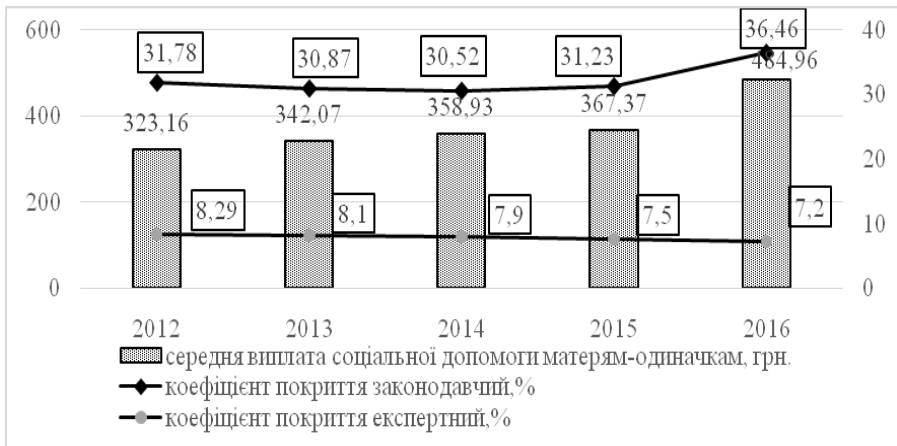

Рис.3. Рівень достатності соціальної допомоги матерям-одиначкам протягом 2012–2016 рр. (розраховано та побудовано за даними офіційного сайту Державної служби статистики України [11])

Державна соціальна допомога, що сплачується з фондів соціального страхування на безеквівалентних відносинах протягом останніх п'яти років також характеризується низьким рівнем достатності. Зокрема, проведено дослідження виплат соціальної допомоги по безробіттю особам, які шукають роботу вперше, в тому числі випускники загальноосвітніх шкіл та особи, що закінчили навчання у професійно-технічних та вищих навчальних закладах, а також особи, що повернулися зі строкової військової служби з Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття показало, що її розмір жодним чином не змінювався, що виступило причиною поступового зниження рівня його достатності як за коефіцієнтом покриття виплат, який був розрахований у результаті порівняння її розміру з прожитковим мінімумом, встановленим законодавчо, так і за коефіцієнтом покриття виплат, що був розрахований у результаті порівняння її з прожитковим мінімумом, що був розрахований експертами Федерації профспілок України (рис. 4).

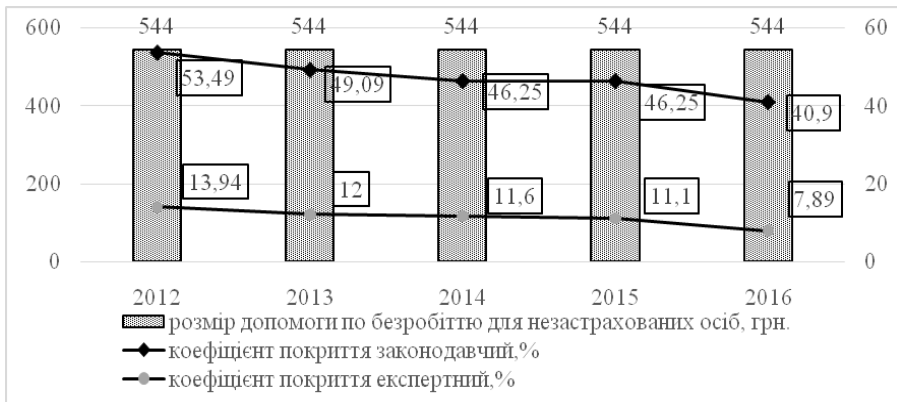

Рис.4. Рівень достатності соціальної допомоги по безробіттю для незастрахованих осіб протягом 2012–2016 рр. (розраховано та побудовано за даними офіційного сайту Фонду загальнообов’язкового державного соціального страхування на випадок безробіття [12])

Така ситуація дає підстави стверджувати, що держава поклала на себе зобов’язання по фінансуванню значної кількості соціальних ризиків, не маючи для цього достатнього рівня фінансового забезпечення, що призводить до неможливості перегляду розмірів соціальних стандартів, часткового фінансування соціального захисту населення окремих цільових груп та вимагає розробки домінант, які мають бути покладені в основу реформування системи фінансового забезпечення соціального захисту населення.

Великий глумачний словник сучасної української мови визначає, що «домінанта - це основна, панівна ідея, головний, панівний принцип будь-якого явища або процесу; основна ознака або найважливіша складова частина чого-небудь»[13, с. 316].

У зв’язку з тим, що система фінансового забезпечення соціального захисту населення покликана забезпечити захист від соціальних ризиків вважаємо, що головною ідеєю її реформування повинні виступати ризики, які повинна фінансувати держава та ризики, які компенсуються за принципом самозахисту населенням, що у свою чергу дасть змогу визначити джерела фінансового забезпечення соціальних ризиків за підсистемами соціального захисту населення (рис.5.)

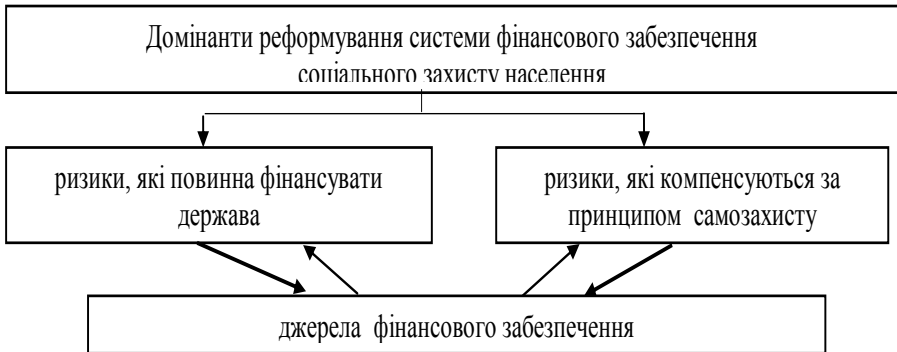

Рис. 5. Домінанти реформування системи фінансового забезпечення соціального захисту населення (авторська розробка)

Держава має визначити найбільш вагомі ризики, які повинна фінансувати. Перелік таких ризиків необхідно обмежити соціально-значимими ризиками, якими охоплена значна кількість людей. Ризики, які не мають довгострокового характеру, на випадок виникнення яких населення має подбати про самозахист, повинні бути віднесені до підсистеми соціального страхування. Перераховані ризики можуть одночасно відноситися до обох запропонованих груп соціальних ризиків: соціальних ризиків, пов'язаних з погіршенням стану здоров'я та соціально-економічних ризиків, пов'язаних з погіршенням матеріального стану.

Отже, запропонована класифікація ризиків надасть можливість віднести їх фінансування до однієї з трьох підсистем (соціального забезпечення, соціальної допомоги, соціального страхування), визначити суб'єкти, які прийматимуть участь у формуванні фондів фінансових ресурсів для надання соціальних послуг, а також джерела фінансового забезпечення цих підсистем (табл. 1).

Визначення джерел фінансового забезпечення системи соціального захисту населення за її підсистемами відповідно до запропонованих домінант створить умови для покращення рівня захисту соціально-незахищених осіб та підвищення рівня достатності виплат, що здійснюються з фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Таблиця 1

Джерела фінансового забезпечення системи соціального захисту населення України (авторська розробка)

підсистеми соціального захисту	соціального забезпечення	соціальної допомоги	соціального страхування
I група ризику	соціальні ризики, пов'язані з погіршенням стану здоров'я		
види ризику	інвалідність внаслідок загального захворювання та внаслідок екологічних катастроф загального характеру	участь у АТО	хвороба, вагітність, травмування на виробництві та професійні захворювання
II група ризику	соціально-економічні ризики, пов'язані погіршенням матеріального стану		
види ризику	самотність громадян похилого віку, сирітство, втрата батьківського піклування	низький дохід, народження дитини, втрата годувальника, що приймав участь у АТО, техногенні катастрофи, стихійні лиха	безробіття, смерть годувальника внаслідок нещасного випадку на виробництві, смерть застрахованої особи
суб'єкти соціального захисту населення	держава, благодійні та волонтерські організації, індивідуальні волонтери	держава, бізнес, благодійні та волонтерські організації, індивідуальні волонтери	держава, бізнес, населення
джерела фінансових ресурсів	кошти бюджету держави, кошти благодійних, волонтерських організацій, кошти підприємств	кошти бюджету, кошти благодійних, волонтерських організацій, індивідуальних волонтерів, кошти підприємств	кошти ДФЗСС, страхових компаній, держава

Висновки і перспективи подальших досліджень. Обмеження переліку соціальних ризиків, які повинні фінансуватися державою за ознакою соціально-значимих ризиків, а також розширення переліку соціальних ризиків за ознакою самозахисту населення з визначенням джерел фінансового забезпечення їх за підсистемами соціального забезпечення, соціальної допомоги, соціального страхування виступатиме головними домінантами реформування системи фінансового забезпечення соціального захисту населення, яка дасть змогу покращити умови соціального захисту широкого кола соціально-незахищених осіб та осіб, які отримують соціальних захист з фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування на страхових та нестрахових принципах. Перспективою подальших досліджень є науково-методичні рекомендації реформування фінансового забезпечення трьох підсистем (соціального забезпечення, соціальної допомоги, соціального страхування) та розробка відповідного механізму підтримки реформування системи соціального захисту населення.

Література

1. Клівіденко Л.М. Фінансове забезпечення соціального захисту населення України: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.04.01 / Л.М. Клівіденко // Тернопільський державний економічний університет. — Тернопіль, 2006. — 22 с.
2. Савченко Н.Г. Фінансовий механізм соціального захисту населення України: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.08 / Н.Г. Савченко / Київський національний торговельно-економічний університет. — Київ, 2010. — 19 с.
3. Солоджук Т.В. Концептуальна модель фінансового забезпечення соціального захисту молоді в Україні / Т.В. Солоджук // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1446>
4. Мальований М.І. Фінансове забезпечення соціального захисту населення в Україні: теорія, методологія та практика: Автореф. дис. докт. екон. наук: 08.00.08 / М.І. Мальований / Національна академія аграрних наук України. — Київ, 2017. — 41 с.

5. Баранник Л. Б. Соціальне страхування працюючого населення / Л. Б. Баранник // Мотивація та соціальний захист персоналу : монографія / За заг. ред. А. Г. Бабенка. - Дніпропетровськ: ДДФА, 2011. – 400 с. - С. 90-97.

6. Баранник Л.Б. Соціальний захист громадян: Навчальний посібник . – Дніпропетровськ : Дніпропетровська державна фінансова академія, 2010. – 276 с.

7. Деріга В.В. Соціальна і гуманітарна політика : навчальний посібник / В.В. Деріга. - Миколаїв, 2012. -152 с.

8. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні / Болотіна Н.Б. — К., 2005. — 381 с.

9. Топішко Н.П. Соціальні ризики як чинник регулювання системи соціального захисту населення / Н.П. Топішко // Наукові записки. Серія „Економіка”. – 2009. - № 11. – С. 401-411.

10. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навч. Посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2008. — 663 с.

11. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

12. Офіційний веб-сайт виконавчої дирекції Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua>.

13. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і глов. ред. В.Т. Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. –1728 с.

1. Klividenko L.M. Finansove zabezpechennia sotsialnoho zakhystu naselennia Ukrainy: Avtoref. dys. kand. ekon. nauk: 08.04.01 / L.M. Klividenko // Ternopilskyi derzhavnyi ekonomichnyi universytet. — Terpopil, 2006. — 22 s.

2. Savchenko N.H. Finansovyi mekhanizm sotsialnoho zakhystu naselennia Ukrainy: Avtoref. dys. kand. ekon. nauk: 08.00.08 / N.H. Savchenko / Kyivskyi natsionalnyi torhovelno-ekonomichnyi universytet. — Kyiv , 2010. — 19 s.

3. Solodzhuk T.V. Kontseptualna model finansovoho zabezpechennia sotsialnoho zakhystu molodi v Ukraini / T.V. Solodzhuk // Elektrone naukove fakhove vydannia "Efektyvna ekonomika" [Elektronnyi

resurs]. — Rezhym dostupu:
<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1446>

4. Malovanyi M.I. Finansove zabezpechennia sotsialnoho zakhystu naselennia v Ukraini: teoriia, metodolohiia ta praktyka: Avtoref. dys. dokt. ekon. nauk: 08.00.08 / M.I. Malovanyi / Natsionalna akademiia ahrarnykh nauk Ukrainy. — Kyiv, 2017. — 41 s.

5. Barannyk L. B. Sotsialne strakhuvannia pratsiuiuchoho naselennia / L. B. Barannyk // Motyvatsiia ta sotsialnyi zakhyst personalu : monohrafiia / Za zah. red. A. H. Babenka. - Dnipropetrovsk: DDDFA, 2011. — 400 s. - S. 90-97.

6. Barannyk L.B. Sotsialnyi zakhyst hromadian: Navchalnyi posibnyk . — Dnipropetrovsk : Dnipropetrovska derzhavna finansova akademiia, 2010. — 276 s.

7. Dereha V.V. Sotsialna i humanitarna polityka : navchalnyi posibnyk / V.V. Dereha. - Mykolaiv, 2012. -152 s.

8. Bolotina N.B. Pravo sotsialnoho zakhystu: stanovlennia i rozvytok v Ukraini / Bolotina N.B. — K., 2005. — 381 s.

9. Topishko N.P. Sotsialni ryzyky yak chynnyk rehuliuвання systemy sotsialnoho zakhystu naselennia / N.P. Topishko // Naukovi zapysky. Seriia „Ekonomika”. — 2009. - № 11. — S. 401-411.

10. Bolotina N.B. Pravo sotsialnoho zakhystu Ukrainy: Navch. Posib. — 2-he vyd., pererob. i dop. — K.: Znannia, 2008. — 663 s.

11. Ofitsiyni veb-sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>

12. Ofitsiyni veb-sait vykonavchoi dyreksii Fondu zahalnoobov'iazkovoho derzhavnoho sotsialnoho strakhuvannia na vypadok bezrobittia [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu: <http://www.dcz.gov.ua>.

13. Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy (z dod. i dopov.) / Uklad. i hlov. red. V.T. Busel. — K.; Irpin: VTF «Perun», 2005. —1728 s.

Рецензент: Сментина Н.В., д.е.н., доцент, зав. каф. економіки права та управління бізнесом

27.03.2018